

Til Stortingets Næringskomité

Teknas innspill til Statsbudsjettet 2026

Tekna er fagforeningen for 116 000 naturvitere, teknologer og studenter. Våre medlemmer har høyere utdanning og representerer viktige kunnskapsmiljøer i Norge, både i offentlig og privat sektor.

Næringsrettet forskning (kap. 920, post 70)

De næringsrettede midlene er sentral i omstillingen av næringslivet. Videre satsning gjennom samarbeid med næringsliv, forskningsinstitusjonene og academia er viktig for å berede grunnen for ulike teknologier som kan ta oss igjennom det grønne skiftet.

Innovasjonsprosjekt i næringslivet (IPN) er et treffsikkert tiltak for å stimulere til forskningsaktivitet i bedrifter og FoU-miljøer. Tekna er glad for økningen på 2,8 milliarder kroner til FoU, og ser det som et viktig løft for innovasjon i næringslivet. Samtidig ber Tekna Stortinget om å sikre at langt flere støtteverdige prosjekter får midler, og om å styrke bevilgningene til IPN-ordningen ytterligere. Det ligger et betydelig potensial i dagens ordning, og det er avgjørende at investeringene i forskningsbasert innovasjon fortsetter, slik at næringslivet får de verktøyene som trengs for langsiktig verdiskaping og konkurransekraft.

Tekna mener disse ordningene er viktige for å oppnå regjeringens mål om at forskning og utvikling i næringslivet skal utgjøre to prosent av BNP innen 2030 og det man ønsker å oppnå i Grønt industriløft.

Tekna ber Stortinget om å be regjeringen om å øke bevilgningene til Forskningsrådet slik at de kan styrke ordningen med innovasjonsprosjekter i næringslivet slik at alle prosjekter som er støtteverdige får midler.

Nærings-ph.d.-ordningen (kap. 920)

Nærings-ph.d.-ordningen er viktig for næringslivets tilgang på spisskompetanse. For 2024/2025 melder Forskningsrådet at rundt halvparten får innvilget sine søknader, mot om lag 25 prosent i 2023. Det er et stort behov for spisskompetanse innen viktige og samfunnskritiske næringer. Dette gjelder, men er ikke begrenset til, samfunnskritiske områder knyttet til IT og IT-sikkerhet, forsvarsområdet, beredskapsområdet, e-kom mm. Tekna viser til svært lav rekruttering av norske kandidater og at potensialet i nærings-ph.d.-ordningen må brukes.

Tekna ber Stortinget om å be regjeringen om å øke bevilgningen til Forskningsrådet slik at de kan finansiere hele potensialet som ligger nærings-ph.d.-ordningen for å møte kompetansebehovet for avansert kompetanse innen nasjonale samfunnskritiske områder.

Risikokapital og tidligfaseinvesteringer under Investinor (kap. 952, post 50)

Virkemidlene Investinor sitter på er avgjørende for å mobilisere privat kapital i markeder som ennå er umodne, men hvor innovasjons- og verdiskapingspotensialet er stort. Å etablere slike markeder er viktig for å redusere statens utgifter til investeringer i tidlig fase.

Det er en kjent problemstilling at det er en utfordring å mobilisere privat kapital i dette segmentet av markedet. Her har staten både virkemidlene og de økonomiske forutsetningene til å demme opp for de negative konsekvensene som kan tilskrives svikt i markedet. Dette burde statsbudsjettet reflektert bedre.

Tekna ber Stortinget om å be regjeringen om å bevilge midler til tidligfaseinvesteringer i størrelsesorden 2024-nivå, som var 52,5 mill. kroner.

Leverandørutviklingsprogrammet (LUP) (kap. 900, post 81)

Behovet for nye løsninger i offentlig sektor øker. EUs Draghi-rapport understreker at Europas konkurranseevne avhenger av økt innovasjonskraft, og innovative offentlige anskaffelser er et strategisk verktøy for omstilling. LUP har i 15 år mobilisert innkjøpere og leverandører til å utvikle løsninger som sparer milliarder og forbedrer tjenester. Dette er et arbeid som bør styrkes, ikke svekkes.

Tekna ber Stortinget om å be regjeringen om å reversere kuttet på 4,9 mill. kroner i regjeringens forslag til statsbudsjett. Slik at total bevilgning blir tilsvarende 2025-nivå på 10,3 mill. kroner.

Siva SF (kap. 2426, post 71)

Katapultordningen gir bedrifter tilgang til testinfrastruktur og bidrar til innovasjon, grønn omstilling og framtidsrettede arbeidsplasser. Uten ny satsing risikerer vi at verdifulle miljøer forvitrer. Dette gjelder særlig små og mellomstore bedrifter. Helsekatapulten og videre utvikling av ordningen forutsetter nye midler. Regjeringens budsjettforslag for 2026 legger kun opp til en marginal økning, til tross for at 1467 bedrifter har brukt ordningen siden 2017 og at antallet gjennomførte prosjekter i 2024 var 1256. Bevilgningen til katapultordningen bør gjenspeile at omorganiseringen av Sivas portefølje er ment å styrke virksomheten som en industribygger.

Tekna ber Stortinget om å be regjeringen om en satsing på Norsk katapult og i første omgang å øke bevilgningen på gjeldene kapittel og post, fra 218,4 mill. kroner i 2025 til 350 mill. kroner for 2025.

Grønn plattform (kap. 920, post 70 og kap. 2421, post 79)

Grønn plattform er viktig for å berede grunnen for ulike teknologier som kan ta oss igjennom det grønne skiftet. De tidligere utlysingsrundene har hatt flere gode søknader, men at mange av disse får avslag på grunn av for få midler.

Tekna bemerker at Grønn plattform skal evalueres. Vi håper at dersom det avdekkes at støtteverdige prosjekter har blitt avvist vil dette gi grunnlag for en styrket satsing i kommende budsjetter.

Tekna ber Stortinget om å be regjeringen om å støtte opp om regjeringens forslag om en videreføring av satsningen på Grønn plattform for årene 2027 – 2029.

Spesielle driftsutgifter (kap. 900, post 21), Innovasjons Norge (kap. 2421, post 50)

De ovennevnte kapitlene og postene inkluderer arbeidet med Virkemiddelapparatet 2.0 og Én vei inn. Det er viktig at det bevilges tilstrekkelig med midler til å holde opp framdriften i arbeidet, da utviklingen av et mer forenklet og effektivt virkemiddelapparat har stor betydning for aktiviteten innen forskning, utvikling og innovasjon, og derav vår framtidige verdiskapingsvegne.

Regjeringen foreslår å sette av og øremerke 29 mill. kroner til dette arbeidet fordelt på de to kapitlene. Dette er en nedgang fra en samlet avsetning på 44,5 mill. kroner i budsjettet for 2025. Tekna er bekymret for at arbeidet med én vei inn og Virkemiddelapparatet 2.0 ikke blir finansiert tilstrekkelig dersom Regjeringens forslag går igjennom.

Tekna ber Stortinget om å be regjeringen om å opprettholde bevilgningen til arbeidet med Én vei inn og Virkemiddelapparatet 2.0 på samme nivå som i 2025.

Grunnbevilgning til teknisk-industrielle institutter (kap. 920, post 71)

De teknisk-industrielle instituttene utgjør en viktig kapasitet for grønn og digital omstilling. I budsjettet for 2026 foreslås det en grunnbevilgning til de teknisk-industrielle instituttene på 573,1 mill. kroner.

Med hensyn på å nå målene om høyere FoU-andel i privat sektor kan instituttsektoren bli en viktig bidragsyter. Dette forutsetter blant annet at instituttene sikres drift av infrastruktur. En økning i grunnbevilgningen til dette formålet vil være et verdifullt komplement til katapultordningen med tanke på å gjøre viktig avansert teknisk infrastruktur tilgjengelig for næringslivet, i en økonomisk størrelsesorden som bedrifter som ikke har egen infrastruktur for testing og utvikling (spesielt SMB segmentet) har råd til.

Tekna ber Stortinget om å be regjeringen om en satsing på avansert teknisk infrastruktur gjennom en økning i grunnbevilgningen.

Tekna mener at det må lages en opptrappingsplan for grunnfinansiering av de teknisk- industrielle instituttene opp til 25 prosent grunnfinansiering.

Digital Europe Programme (kap. 1542)

Tekna mener at det fortsatt er et uforløst potensial for Norge i Digital Europe (DIGITAL). Vi er derfor positive til at Regjeringen setter av 20 mill. kroner til en medfinansieringsordning. Dette er i tråd med regjeringens strategi for Norges deltakelse i Digital Europe.

Tekna ber Stortinget om å støtte Regjeringens forslag om 20 mill. kroner i medfinansiering norske prosjekter under DIGITAL.